

DISKRETNİ ŠARM ULICE

Gliptoteka HAZU / U sklopu Mjeseca suvremene makedonske umjetnosti »Sunny moon« otvorena izložba fotografija Milče Mančevskog

Filmski kadar ili fotografija: »Žena u Pisi«

Milčo Mančevski u Zagrebu – eto razloga da kolebljivi šetač hitro pođe u Gliptoteku Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i pogleda izložbu »Ulica« slavnog makedonskog redatelja, autora legendarnog filma »Prije kiše«, što je 1994. ovjenčan »Zlatnim lavom« u Veneciji!

Izložbu fotografija u sklopu mjeseca makedonske umjetnosti »Sunny Moon« organizirao je (baš kao i sva druga događanja) Krunoslav Stojanovski, mladi makedonski slikar čije srce pripada – Zagrebu. Fotografije su gostovale u skandinavskim zemljama i zemljama Beneluxa, a u Zagreb dolaze iz Rima. A što reći za djela ovog ravnog redatelja koji je diplomirao film i fotografiju u SAD, koji ostvaruje uspjehe diljem planeta – nego da su izvanredna! Mančevski pripada među one svestrano darovite ličnosti koje naprosto ne mogu snimati – loše.

Makedonske, američke i talijanske ulice Mančevski snima u žarkim bojama, obnavljajući onaj slavni literarni mit o »herojima« ulice. Otkriva se tu ona svakodnevna drama malih »običnika« što svoju sreću ili očaj rasprostiru ulicom, premda zanimljivo, nikada od tih osjećanja ništa i ne ostane upisano u vijugavim kanjonima avenija, kao što je divno pisao Henry Miller. Ljepotu redatelj otkriva u običnim prizorima, sitnim i malim radnjama, koje, naravno filmski kadrira pazeći na poetiku i savršenstvo kompozicije. Štoviše, kako je riječ o dobru poznavatelju umjetnosti, u svakoj se fotografiji dađu razabrati likovne kvalitete, slaganje likova u širokom kompozicijskom rasponu katakada i u opustjelim pejzažima koji poprimaju kvalitet mitskog (»Žena u Pisi«). Jednom će tri lika postaviti poput baroknog ili rokoko majstora,

drugi će put snimiti tek komadić užarena asfalta s nekim ospkurnim detaljem. Posebno značenje za Mančevskog ima boja, koju uspjeva zabilježiti u nevjerovatnim rasponima žarko crvene, narančaste, plave i crne.

Podjednako su za Mančevskog intrigantni prodavači rajčice, stari autobus, bicikl postavljen na krovu neke zgrade, oronule prodavaonice, kante za smeće, igrališta, prodavač tepiha, konj izgubljen u nekom makedonskom selu, slučajni prolaznici, crnci, djeca, žene i starice – sva ona scenografija i »mali« ljudi koji jedan grad uopće čine – živim. Među najbolje se fotografije mogu ubrojiti »Tetka Marijonka«, »Osogovo«, »Prijetelji«, »Krila« i »Žena u Pisi«. Svakako, aposlutna ljepota fotografskog rukopisa očituje se u tom veličanju običnog života koji na kraju svima nama predstavlja jedinu pravu domovinu!

Valja istaknuti još nešto. Ne samo da ova izložba pruža prorazredan duhovni užitek, već je zahvaljujući Ariani Kralj, i dvorište same Gliptoteke pretvoreno u jedan od najljepših prostora u gradu. Prekrasna livada sa skulptarama hrvatskih majstora, malom binom za koncerte i video projekcije, posjetitelju nudi doista nezaboravan doživljaj. Čitav taj dugo godina zanemareni dio grada, uz male je zahvate ravnateljica Gliptoteke preobrazila u čaroban i kontemplativan vrt, fizički vezan uz Kaptol centar, što osamljenu šetaču pruža neslućene likovno-filmske užitke!

Na žalost, zbog završetka radova na svom novom filmu »Prašina«, koji producira Robert Redford, a kojim će biti otvoren sljedeći venecijanski festival – Mančevskog nismo vidjeli u Zagrebu.

Marina Tenžera

V J E S N I K • Subota, 16. lipnja 2001.

ZAGREB.
dan novi film
nje s radom
dunarodno
mentarnih f
dukcija pod
Docks in Du
dokovi u Du
se održati u
23. do 29. lip
konferencij
tak u prost
&TD«. Zami
lu nastala j
jedan od nj
sklopu dok
jače poveza
Jugoistočne
direktor fes
Nadalje, Fe
povezivanje
malja te da
tanja i tend
tualne u do
mu. U kona
festivala zaj
cijsko djel
prisutnih na
zator festiva
ca »Lazareti
tic Media C
ru Ministar
lova Danske
ture Republ
brojnih drug
tucija. Ukup
tvala iznosi
kih maraka
filmova od
će biti prik
skom progr
podijeljen u
goistočna Eu
gram radova
ropskih sve
natjecateljs
dodijeljene
festival dola
stavnika iz:
ske, Crne G
ske, Kosova,
donije, Rum
Srbije, Dans
ske, Latvije,
Poljske, Rus
je i Norvešk
mova koji su
za nagrade b
pratnih prog
retrospektiv
Filmovi će se
nima »Slobod
»Slavica«. Ter
»SEE Docs in
ren je još u r
ne kada se n
datum pulsk
maknuti iz sr
nja.